

Реферат на тему: "Василь Симоненко"

Василь Симоненко

Реферат

Василь Симоненко

1956 рік. Після знаменитого XX з'їзду КПРС, на якому тодішній більшовицький генсек Микита Хрущов вжахнув світ убивчо-викривальною доповіддю про нечувані зlodіяння сталінської бандократії, здавалося б, на нашій вистражданій землі ніколи не повториться розгнуздана вакханалія багатомільйонного людомору. Та недарма в народі кажуть: із крокодилових яєць орли не вилітають. Як засвідчило життя, ніколи тоталітаризму не набути людського обличчя. Не минуло й десяти літ після останнього цунамі сталінських репресій зими 1953 року, як над Україною знову замаячила лиховісна примара політичного терору. На той час на історичну арену ступило бунтівливе покоління шістдесятників, яке й стало об'єктом звірячої ненависті принишклих після критики культу особи сталіністів. Ще одেбілений од необмеженої влади Хрущов лишався на всіх найвищих партійних і державних щаблях, а вчорашні сталінські круки зграями потайки зліталися під чорне крило Леоніда Брежнєва і затято гострили сокири для реваншистського терору. Першими мали злетіти голови розумників із "гнилої" інтелігенції, яка за природою своєю була непримиренним ворогом будь-якої тиранії. А найпершими серед перших повинні були розкришитися під обухом нового людомору черепи вільнодумних письменників. І коли розпочалася повзуча реставрація сталінщини, саме народні речники відкрили своїми лобами брами концтаборів і таємних кадебістських психушок. В Україні скорбний мартиролог брежнєвського терору судилося започаткувати не комусь іншому, як двадцятивосьмилітньому талановитому поетові, сурмачеві знедоленого покоління дітей війни Василеві Симоненку. Народився Василь Андрійович на другий день Різдвяних свят (8 січня) 1935 року в глухому поселенні Біївці Лубенського району на Полтавщині в сім'ї колгоспників. Дитинство його, за словами Олеса Гончара, чуло ридання матерів, що божеволіли від горя над фронтовими похоронками, воно брело за ними скородити повоєнні поля, тяжко добувати хліб насущний. Скупе на ласку було, мінами й снарядами бавилося його дитинство, коли від запізнілих вибухів десь біля степового вогнища ставали інвалідами діти — ці найбезвинніші жертви війни. Після закінчення 1952 року середньої школи Василь вступив на факультет журналістики Київського університету. Одержавши через п'ять років диплом "літописця сучасності", працював у редакціях газет "Молодь Черкащини", "Черкаська правда", "Робітнича газета". Проте змістом і сенсом його життя була поезія і тільки поезія. Про становлення поетів, як правило, пишуть: вірші складав ще на шкільній лаві, друкуватися почав у студентські літа. Цей стереотип абсолютно не підходить для Василя Симоненка. По-юначому щиро

повіривши після XX з'їзду КПРС в торжество правди, свободи й демократії, він на повні груди вдихнув озон хрущовської "відлиги" і не ввійшов, а вітром-вітровінням увірвався в затхлу царину тодішнього красного письменства. Вже перші його поезії, що бурхонули на шпальти періодики, засвідчили: в українській літературі з'явився самобутній і зрілий Майстер. Як справедливо зазначала народжена хрущовською "відлигою" критика, Симоненко вразив читача не запаморочливими формалістичними новаціями, не вишуканим мереживом слів, а осяянням краси власної душі, справжністю почуттів, інтелектуальною високістю і молодечим завзяттям. Уже перша його збірка поезій "Тиша і грім" (1962) стала яскравим явищем не лише в тодішній зпекотілій літературі, а й у суспільному житті України. Такий творчий старт легко міг запаморочити молодого поета, збити його на соцреалістичні манівці. Як це, до речі, сталося з багатьма його ровесниками-віршописцями. Малообдаровані від природи, але жадібні до грошей і слави, вони наввипередки пробивалися у "вірні підручні партії", аби прицмулитися до номенклатурного корита, нахапати літературних премій, одержати депутатські мандати, всістися в редакторські крісла, стати бодай тимчасовими власниками державних автомашин і дач, безкоштовних закордонних вояжів. Симоненка нітрохи не манила вся ця мішура. Не з службового обов'язку, а за велінням серця Василеві боліли рани рідного народу, його злиденність, безправ'я, загроза національного виродження. Саме оприлюдненню цих пекучих проблем він і посвятив своє талановите перо, що, звичайно ж, не могло подобатися партноменклатурі. А ще більше не подобалася їй поетова непідкупність, його загострена соціальна чутливість, причетність до суспільно-політичного руху, породженого розвінчанням злочинів сталінізму неконформістським племенем шістдесятників. Як відомо, напровесні 1960 року в Києві з волі пробудженого хрущовською "відлигою" юнацтва був заснований Клуб творчої молоді. На суспільно-політичній арені на горі партократам з'явилася ініціативна й динамічна громадська інституція, яка ставила своєю метою об'єднати духовні й фізичні зусилля молодого покоління для розбудови оновленої України. Хоча на той час Симоненко жив і працював у Черкасах, проте разом з Аллою Горською й Іваном Драчем, Ліною Костенко й Іваном Світличним, Євгеном Сверстюком і Василем Стусом, Миколою Вінграновським і Михайлом Брайчевським він став душею і окрасою цього Клубу. Охоче роз'їжджав по Україні, як загально визнаний поет брав участь у літературних вечорах і творчих дискусіях, виступав перед робітничою та сільською молоддю, прагнучи пробудити в душах ровесників національну самосвідомість і жагу до національного відродження. Проте просвітницька діяльність не задовольняла Василя. Від природи людина діла, він прагнув роботи з конкретними, зримими результатами. Такими результатами, які б унеможливили в майбутньому реставрації сталінщини на рідній землі. Скоро в Клубі творчої молоді для Василя знайшлася робота до душі. Тоді, коли він прилучився до комісії, котра мала перевірити чутки про масові розстріли в енкаведистських катівнях і відшукати місце потаємних поховань жертв сталінського терору. Разом з Аллою Горською вони обходили десятки прикиївських сіл, опитали сотні й сотні тамтешніх жителів, виявили урочища, де, за свідченням селян,

більшовицькі кати ховали сліди своїх мерзенних злочинів, Саме за участю Симоненка на основі незаперечних речових доказів для людства були відкриті таємні братські могили жертв сталінізму на Лук'янівському і Васильківському кладовищах, у хащах Биківнянського лісу. За його участю тоді ж був написаний і відправлений до Київської міськради Меморандум із вимогою оприлюднити ці місця печалі й перетворити їх у національні Меморіали. Звичайно, керована "вірними ленінцями" Київська міськрада брутально зігнувала заклик поета до морального очищення перед нагло убієнними. Проте цей вчинок Василя Симоненка слід вважати високим громадянським подвигом і водночас власноручним смертним вироком. Бо відтоді талановитий майстер слова опинився, за компартійною термінологією, "в сфері особливого зацікавлення відповідних державних органів". Щоправда, ще задовго до політичного краху великого "кукурузника" Хрущова Симоненко чітко і недвозначно усвідомив, що за обнадійливими "відлигами" не завжди настають жадані весни. Більше того, йому дедалі чіткіше вчувалося лиховісне потріскування грядущих суспільних морозів. Хіба ж не про повзучу реанімацію сталінізму свідчив бандитський розгін із застосуванням пожежних машин і водометів мирної сходки київської молоді біля пам'ятника Тарасу Шевченку в соту річницю прибуття з Петербурга домовини з прахом Кобзаря для перепоховання в українській землі? А що означало спішне видобуття сусловцями з ідеологічних прискринків пронафталіненого жупела українського буржуазного націоналізму? Чи як можна було розцінити свавілля цензури, яка в кожному правдивому слові поета чи газетяра вбачала "наклеп на прекрасну радянську дійсність" або "паплюження соціалістичних ідеалів"?.. Скорботною епітафією звучать слова, записані Симоненком до свого щоденника 3 вересня 1963 року: "Друзі мої принишкли, про них не чути й слова. Друковані органи стали ще бездарнішими й зухвалішими. "Літературна Україна" каструє мою статтю, "Україна" знущається над віршами. Кожен лакей робить, що йому заманеться... До цього ще можна додати, що в квітні були зняті мої вірші у "Зміні", зарізані в "Жовтні", потім надійшли гарбузи з "Дніпра" й "Вітчизни"... Скільки в цих рядках гіркоти й доконечного смутку! Щоправда, на той час Василь уже точно знав, що йому лишилося три чисниці до смерті. Знав давно, але, будучи людиною мужньою і трохи фаталістичною, не скаржився на долю. Єдине, що пекло йому душу, отруювало останні дні життя, то це — усвідомлення того, що примасковані вбивці, які прирекли його в могилу, залишаться верховодити на білому світі й будуть безкарно чинити свої чорні справи. Смерть двадцятивосьмирічного лицаря української поезії уже три десятиліття оповита ядучим туманом загадок, легенд, міщанських пліток. Ні, в правильності висновків патологоанатомів ніхто не сумнівається, а от що передувало тим висновкам... Не тільки в пору князювання "товариша" Щербицького в Україні, а навіть у роки горбачовської "перебудови" на цю тему було накладено якнайсуворіше табу. А суть ретельно охоронюваного секрету полягає в тому, що Василя Симоненка позвірячому "обробили", а точніше — прибили охоронці громадського порядку в міліцейських мундирах. Сталося це влітку 1962 року. На залізничному вокзалі в Черкасах між буфетницею тамтешнього ресторану і Симоненком випадково спалахнула

щонайбанальніша суперечка: за кільканадцять хвилин до обідньої перерви самоправна господиня прилавка відмовилася продати Василеві коробку цигарок. Той, звичайно, обурився. На шум-гам нагодилося двоє чергових міліціонерів і, ясна річ, зажадали в Симоненка документи. Не передбачаючи нічого лихого, Василь пред'явив редакційне посвідчення. Якби на місці Симоненка опинився будь-хто із черкащан, конфлікт на цьому, напевно б, і вичерпався. Але охоронці порядку, побачивши перед собою відомого поета, раптом ніби показалися. Замість того щоб допомогти йому залагодити перепалку з буфетницею і побажати щасливої путі-дороги, як це належало б нормальним людям, вони безцеремонне скрутили Василеві руки й на очах здивованого натовпу потягли силоміць до вокзальної кімнати міліції. І була ця наруга вчинена над автором популярної в Україні книжки "Тиша і грім" зовсім не випадково. У цивілізованих суспільствах завжди вважалося неписаним законом: тільки поетам Бог дарував право бути речниками рідного народу. У протруєній класовою ненавистю більшовицькій імперії, де всі загальнолюдські поняття поставлені з ніг на голову, право говорити від імені трудящих нахабно узурпували партійні вожді. Аби позбутися будь-якої конкуренції в боротьбі за вплив на маси, вони мобілізували всі ресурси пропагандистського, адміністративного та карального апаратів для дискредитації, обпльовування, а то й фізичного винищення справжніх народних речників. Недаремно ж в устах сталіністів слово "поет" було символом не просто "гнилого інтелігента", а політичного відступника, примаскованого контрика, потенційного ворога народу. В останній фазі правління Хрущова перелицьовані сталіністи, послуговуючись досвідом політичних судових процесів 30-х років, винуватцем усіх бід в країні виставили творчу інтелігенцію. І найперше місце серед вигаданих відьом за більшовицькою традицією було зарезервоване письменникам. Тому виховані на постулатах неосталіністської політграмоти черкаські стражі порядку, здибавшись із відомим українським поетом, ідейно й морально були підготовлені до того, як із ним вчинити. Уже ніколи й нікому точно не встановити, яка "душевна" розмова відбулася в них із Симоненком, але факт залишається фактом: тієї лиховісної ночі Василь невідомо чому опинився в камері затриманих лінійного відділення міліції аж у містечку Сміла, що за 30 кілометрів від обласного центру. Коли наступного ранку в редакції газети, де працював Симоненко, стало відомо про сумну пригоду Василя, в Смілу негайно виїхали його колеги-журналісти Петро Жук, Віктор Онойко і поет Микола Негода. Скорбний репортаж про ту поїздку опублікувала 27 лютого 1992 року "Літературна Україна". Ось уривок із нього: "Коли Василь (визволений з ув'язнення друзями. — О. М.) сів на переднє сидіння поруч із шофером, повернувся до нас і закотив рукава сорочки: — Ось подивіться... Ми жахнулися: всі руки були в синцях. — А на тілі, здається, жодних слідів. Хоч били. Чим били, не знаю. Якись товсті палиці, шкіряні і з піском, чи що. Обробили професійно. І цілили не по м'якому місцю, а по спині, попереку. — За що? — вихопилося в нас. — Я, бачте, їм не сподобався. Коли везли туди, погрожували: ну, почекай, ти ще будеш проситися, на колінах повзатимеш. Я ж їх поліцаями обізвав і ще... Вони затятими виявилися. Як же: потрапила до рук така птиця. Та, мабуть, і звикли ставитися до

людей, як до бидла... — Василь вилаявся і потім додав: — У тому казематі мене зачинили. Я почав грюкати в двері. Довго не відчиняли. Я ще дужче. З'явився один здоровило, як лещатами, скрутив за спину руки, на зап'ястя наче зашморг накинув, штовхнув донизу на дерев'яний лежак і прив'язав до нього поясами, що там були. Тепер я вже не міг і ворухнутися. Руки пекло, як у вогні. Кажу: що ж ти робиш, гад? Отоді він і почав мене лупцювати. І зараз відчуваю, ніби щось обірвалось усередині..." Щось обірвалось усередині... Оце Василеве зізнання друзям "по гарячих слідах" і є ключем до розуміння його передчасної смерті. Саме в задрипаному лінійному відділенні міліції міста Сміли слід шукати витoki Симоненкової трагедії. Так, його не вбили в каталажці мордовороти в синіх мундирах, зате садистськими побоями прирекли на повільне й мученицьке вмирання. Відтоді Василь уже не жив нормальним життям, а нудив світом. Бо ні на хвилину його не полишали нестерпні болі в попереку, притамувати які медицина виявилася безсилою. І хоч що б там базікали компартійні адвокати брежнєвщини, смерть поета Симоненка аж ніяк не була випадковою. Як засвідчили подальші суспільні події, подібним способом, запозиченим у гестапо, були "знешкоджені" журналіст Євген Шинкарук, художниця Алла Горська, композитор Володимир Івасюк... Передчасна смерть позбавила Василя невідворотної неминучості пройти через голгофу мордовських тюрем і потаємних психушок, як це випало багатьом його ровесникам-шістдесятникам. А в тому, що репресії чатували на Василя, немає анінайменшого сумніву. Бо ще за життя поета суловська цензура поставила нездоланні рогатки кожному його творові на шляху до читача. А після панахиди, коли ще й земля не запала на Василевій могилі, з чийогось сатанинського благословення ім'я Симоненка стало швидко обростати струповинням осоружних вигадок, підлих інсинуацій, злісних наклепів. Сліпому було видно: поет Симоненко навіть мертвий був страшний і ненависний денаціоналізованій брежнєвській партократії. З неймовірними труднощами Василевим друзям доводилося "пробивати" у світ кожную його книжку. І все ж завдяки колективним зусиллям читач дістав змогу одержати Симоненкові "Земне тяжіння" (1964), збірку новел "Вино з троянд" (1965), "Поезії" (1966), "Избранная лирика" (1968), "Лебеді материнства" (1981), том вибраних поезій (1985) та дві книжечки для дітей. Відійшов Василь Симоненко за межу життя 14 грудня 1963 року. Олекса МУСІЄНКО Українське слово. — Т. 3. — К., 1994. ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО (1935 — 1963) Чесний і чистий, він нагадує велику рибу, яка радісно вискочила з води, вхопила свіжого повітря, сп'яніла від кисню свободи, затріпотіла на березі довіри і затихла... "Здається, я став писати гірше, ніж рік тому. Зледачіли мозок і серце", — це його останні рядки в щоденнику, записані 20 вересня 1963 року. А 14 грудня 1963 року Василя Симоненка не стало. Важка невиліковна хвороба вперто і послідовно вимувувала його тіло. А що ж знесилювало його дух, його непокірну думку, яка з такою надією "вхопилася" за проголошені на XXII з'їзді партії принципи демократизації суспільства? Василь Симоненко повірив у торжество правди, свободи і демократії, вільно вдихнув так необхідного митцеві озону, та доля була немилосердною... Хотів і далі, як його перехожий, "натхненно і мудро творить ходу", не боявся спіткнутися і

почути докори: "Треба дивитись ото під ноги, Так можна голову потерять...", волів дивитися прямо, але вже дихала смертельним холодом недуга, навколо стискалося чорне кільце недовіри та ідеологічних звинувачень. "Минулої неділі ми були в Одесі, де місцеві твердолобі натішили нас своїм ідіотським жахом: аби чого не сталося. Фактично нам заборонили виступити на Шевченківському вечорі. Виходить, Тараса дехто боїться досі. Обивателі від революції", — писав він 6 липня 1963 року. На Україні починався сумнозвісний період "загвинчування гайок" у літературі, в культурі за допомогою безвідмовного інструменту під назвою "націоналізм". Як було захистити слово правди, болю, страждання і надії на свій народ від цього безжального присуду? Не було і нема до сьогодні законодавства, яке б гарантувало юридично реальні права свободи творчості, свободи думки. Інакше б слово правди не витлумачувалося б то як наклеп, то як злісна вигадка, то як паплюження соціалістичної системи, наших ідеалів. На жаль, Василь Симоненко болісно відчув і швидко усвідомив, що за відлигою не завжди приходить весна оновлення суспільного життя і творчості. У суспільній атмосфері вже чулися сухі потріскування нових морозів. І це в той час, коли багатьох заповонила дерзновенна ейфорія революційної перебудови суспільного і духовного буття. Це ж ті благословенні часи, коли відбудеться XXII з'їзд партії, легендарно злетить у космос Юрій Гагарін, коли з'являться друком романи "Людина і зброя" О. Гончара, "Правда і кривда" М. Стельмаха, коли "Літературна Україна" друкуватиме на цілі сторінки незвичайні поезії "шестидесятників", коли з першими збірками прийдуть до читача Василь Симоненко ("Тиша і грім"), Микола Вінграновський ("Атомні прелюди"), Іван Драч ("Соняшник"), коли С. Параджанов і Ю. Іллєнко розпочнуть знімати фільм "Тіні забутих предків", коли М. Лукаш і Г. Кочур жадібно і поспішно, іноді з авантюрою безоглядністю, відкриватимуть для українського читача сторінки світової поезії, а Іван Дзюба своєю експресивною друкованою і усною критикою збиратиме навколо себе окриленіх неофітів. Та вже 3 вересня 1963 року сумно, з гіркою іронією В. Симоненко занотує: "Друзі мої принишкли, про них не чути й слова. Друковані органи стали ще бездарнішими і зухвалими. "Літературна Україна" каструє мою статтю, "Україна" знущається над віршами. Кожен лакей робить, що йому заманеться. Як тут не світитися вдячністю, як не молитися щовечора й щоранку за тих, що подарували нам таку вольготність. До цього можна ще додати, що в квітні були зняті мої вірші у "Зміні", зарізані у "Жовтні", потім надійшли гарбузи з "Дніпра" і "Вітчизни". Ай, ай, ай весело! Всі ми під пресом. Так воно треба задля прогресу. Ця облога політичною недовірою та ідеологічною пересторогою особливо зміцніла за кілька місяців до смерті Василя Симоненка. Та він творить — з'являється "Казка про Дурила", написана, як він сам визнає в щоденнику, "одним подихом, хоч дещо було заготовлено раніше. Сьогодні казка ще подобається мені, жаль, що нікому її почитати". "Нікому почитати". Гірко, болісно за поета. Було кому почитати — народ знав уже і любив чесного поета, та не було кому її опублікувати. Лише через 24 роки, 12 грудня 1987-го, газета "Молода гвардія" здійснить публікацію "Казки про Дурила". Чи не до отих безбатченків — безтурботних, цинічних і наївних, щирих у своїй сліпоті і гнучкошій у пристосуванстві

деяких земляків своїх — звертався поет із пересторогою: легко загубити дорогу до рідного краю, але як важко буде згодом відшукати свою вітчизну, утвердитися у правоті своїй, у свободі вираження — думок, надій, переживань. Заслухався Дурило речитативом старшин Раю, розвісив вуха, роззявив рота — і повірив у їхню мудрість, всеможність, абсолютну правоту: Ми пронесем, ми підведем і підем, ми дійдемо, ми сягнемо висот! Та не давала спокою наївному Дурилі думка, чому в них ноги в крові, чому та річка, через яку пролягла дорога до щастя, із крові і людських сліз, і чия ж кров у тій неглибокій річці? — Чия? А відомо чия — тих людей, Що підло не визнали наших ідей... Ми їх, значить, трішечки, зовсім помалу Кого задавили, кого зарубали. Старшини Раю у "Казці про Дурила" натхненно співають про мудрість витвореного ними Раю з подачі ідола — засновника Раю. "А це що за ідол?" — питається у старшин допитливий і спостережливий Дурило. — Це той, хто закон наймудріший знайшов: навчив нас хапати, навчив убивати, навчив людям в вічі оману пускати, навчив нас, як жити годиться на світі, — читай заповіта його на граніті. Не треба докладати якихось особливих зусиль для розшифрування образу ідола — цього зловісного символу, майже архетипа. 19 вересня 1962 року Василь Симоненко записує: "Діти часом несвідомо говорять видатні речі. Пригадую: рік тому ми з Олесем гуляли біля Казбетського ринку. Уздрівши пам'ятник деспота, він запитав мене: — Тату, хто це? — Сталін. Одну мить він дивився на нього і ніби між іншим запитує: — А чого він туди виліз? Справді, Сталін не зійшов на п'єдестал, не люди поставили його, а він сам виліз — через віроломство, підлість, виліз криваво і зухвало... Тепер, — читаємо далі, — він згинув би од люті, коли б дізнався, якою знахідкою для збирачів металолomu стали нездарні, лубкові пам'ятники йому". "Це страшно, коли прижиттєва слава і обожествлення стають посмертною ганьбою. Це взагалі не слава, а тільки іграшка, якою тішаються дорослі діти. Не розуміють цього тільки убогі душею і мозком". Минуло чверть століття — і ми повертаємо собі, суспільству ці чесні судження про державну злочинність Сталіна. Але тоді, зразу ж по смерті Василя Симоненка, ці та інші відверті думки поета розцінювалися як політична крамола. Звісно, його "Окрайці думок" не опублікували, зате ідеологічні противники цим скористалися і почали сурмити на весь світ про те, що Василь Симоненко був ледь не ворогом Радянської влади і ленінських ідей. Та й зараз ми подумаємо, чи ж маємо моральне право друкувати щоденникові записи поета, епіграфом до яких він поставив невідомий афоризм простака Вільсона: "Читати без дозволу чужі щоденники — Еверест підлості". Там, за кордоном, не питали дозволу, морально-етичні "кордони" легко долалися задля накопичення ідеологічного "капіталу". Тому я певен, з нашого боку буде цілком моральним вчинком зібрати і опублікувати окремим виданням всю відому на сьогодні, не друковану досі літературну спадщину видатного українського радянського поета Василя Симоненка, частину якої ми зараз пропонуємо читачеві. Крім "Окрайців думок", занотованих В. Симоненком з вересня 1962 року по вересень 1963 року, слід опублікувати його листи, які зберігаються не лише в архівах, а й у приватних осіб, різні редакції його відомих поезій. Та й тими віршами, які подаємо сьогодні, не вичерпується, мабуть, його поетична

спадщина. Василь Симоненко був скромною людиною, чесним трудівником літератури, оцінював свій таланти невисоко, усвідомлюючи, що час наклав і на його думки, на його характер образного самовираження печать перестрашування. Ця недовіра до слова, яке готове було вибухнути гнівом, розпачем, болісною правдою, саркастичною інвективою, в'їдливою іронією, мимоволі всотувалася в думки і настрої митців, витворюючи і в них самих "домашніх", внутрішніх цензорів, які іноді так пильно стерегли власне слово, що воно не наважувалося переступити поріг редакцій і видавництв. А люди того чесного слова чекали. Бо знали, що від Василя Симоненка його можна і треба чекати. Я пам'ятаю, після виходу другої, вже посмертної, збірки поета — "Земне тяжіння" (в 1964-му), яку передавали, мов жарини в повоєнні безсірникові роки, з щирих рук у довірливі руки, ночами студентки переписували його вірші, вивчали напам'ять і декламували в тісному колі. Згадаймо його до сліз вражаючу "Думу про щастя", в якій поет оповідає про важку долю колгоспної доярки і звертається до своїх колег-літераторів: Де фотографи? Де поети? Нуте, хлопці, сюди скоріш! Можна знімок утнуть і до газети — жажливо веселий вірш. Застрибають веселі цифри У ґрунтовно важких статтях, Та не встане з словесних вихрів Многотрудне її життя. А доля його вірша "Злодій"? Земляк Василя Симоненка київський інженер Григорій Міняйло звернувся до редакції "Літературної України" з проханням опублікувати цей крик болю поета за упосліджену долю і обкрадені надії людини на землі, творця хліба. "...Після публікацій поеми О. Твардовського в журналі "Новый мир", Є. Євтушенка в журналі "Знамя" і інших, не друкованих у період застою творів відомих поетів, було б несправедливо не надрукувати вірш В. Симоненка "Злодій". Несправедливо замовчувати не лише творчість цього поета, який був і є народною совістю в українській літературі, але також і його трагічну долю. Не судилося В. Симоненку розкритися вповні, та й літературне оточення в Черкасах не сприяло творчому окриленню, навпаки, частіше гнітило поета недовірою, скепсисом, вимотувало дріб'язковими чварами, важкою газетярською "поденщиною". "Будьте прокляті ви, нікчемні гроші! Ви зробили мене рабом газети..." — писав він у щоденнику. "Я розумію, що поет з мене такий собі. Але бувають і гірші. Такі, як я, теж необхідні для літератури. Ми своїми кволими думками угноємо ґрунт, на якому виросте гігант. Прийдешній Тарас або Франко. Жду його, як віруючий пришествия Христового. Вірю, що мені пощастить почути радісну осанну на честь його приходу. Хай тільки не зневажає він нас, маленьких чорноробів поезії. Він виросте з нас". У тому ж вересні 1962 року Василь Симоненко пошкодує, що не може прислужитися літературі більше й тому, що не бачить усіх відтінків, не чує всіх звуків. Його почуття загострюються, слух стає ще чутливішим до звуків життя, не вистачає образів, щоб відтворити і передати драматичну гаму багатобарвного світу. Відчувається, що поет визріває і готується виходити на нову — вищу орбіту образного осягнення людини і дійсності. Йому вже тісно в скутих формах традиційної поетики, він розриває класичний розмір і інколи вже виривається на простір парадоксального зміщення стилів, міфологічних образів і сучасних реалій ("Хуліганська Іліада, або Посоромлення Гомера"), Василь Симоненко багато роздумує над беззаперечними

донедавна істинами — постулатами, усвідомлює, що догматична закутість у лати ідейної непогрішимості до добра не приведе. У 1962 році він записує: "Ніяке вчення не сміє монополізувати духовне життя людства. До нестями ненавиджу казенну, патентовану, відгодовану мудрість. Якими б цитатами бездари не підпирали свою розумову стелю, вона однак занизька для нормальної людини. Як простір немислимий без руху, так поезія немислима без думки. Що то за простір, коли в ньому не можна рухатися? Яка то поезія, коли вона не мислить? Поезія — це прекрасна мудрість". Василь Симоненко з великою, гідною народного поета надією і довірою, реально і усвідомлено сприймав неминучу і так необхідну перебудову суспільного мислення і буття. Та ця перебудова загрузла в болоті парадного застою. Він був образом свого часу. А час потребував не виховної, дидактичної літератури, а перетворюючої, діяльної, такої, яка б переробляла свідомість, творила нові, ціннісні орієнтації. Тому він з таким гнівом і сарказмом звертається до тих своїх земляків, які люблять свій народ тоді без міри, "коли у міру вигідно любить", які закохані в ідею за добру платню. Треба було перетворювати людину — вона не могла далі залишатися безмовною, пригніченою, бесправною — такою, яку знеособлювала страхом репресій сталінська епоха. Саме на злеті усвідомлення нової історично важливої громадянської місії поезії і обірвалося життя Василя Симоненка. Ні, Василь Симоненко не з когорти призабутих. Він із тих, хто оцінений і знаний нами не в усій повноті драматичного усвідомлення своєї складної епохи і своєї трагічної долі. Тому світло його чесного життя і правдивого поетичного слова повинно увиразнювати сучасні історичні злами, конфліктні ситуації і прискорювати своєю емоційною енергією часу перебудовний крок. Жулинський М. Г. Із книги "Із забуття — в безсмертя (Сторінки призабутої спадщини)". (Київ: Дніпро, 1990. — С. 397—401).